

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Δ/ΝΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Ο Έλεγχος των Νομοθετικών Προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στα Κοινοβούλια της Ε.Ε.

Ενόψει της συνεδρίασης της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων με θέμα την εξέταση της διαδικασίας που θα ακολουθεί η Βουλή των Ελλήνων για την εξέταση των προτάσεων κανονιστικού περιεχομένου ή άλλων εγγράφων εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παραθέτουμε, ενδεικτικά, σχετικά στοιχεία από τον κανονισμό λειτουργίας άλλων Κοινοβουλίων της Ε.Ε..

ΓΑΛΛΙΑ (Εθνοσυνέλευση)

Βάσει συνταγματικής διάταξης η Βουλή διαθέτει συγκεκριμένα μέσα ελέγχου στον τομέα των ευρωπαϊκών Υποθέσεων, ενώ σύμφωνα με την πρωθυπουργική εγκύκλιο του 1994 η κυβέρνηση δεν μπορεί να λάβει απόφαση για μια κοινοτική πράξη αν δεν παρέλθει ένας μήνας από την ημέρα αποστολής της στο Κοινοβούλιο προς εξέταση και διατύπωση γνώμης. Η γνώμη της Βουλής δεν είναι νομικά δεσμευτική, αλλά πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν κατά τις διαπραγματεύσεις των Συμβουλίων.

Νεότερη εγκύκλιος του 2005 ρυθμίζει με κάθε λεπτομέρεια τις διαδικασίες αποστολής των κειμένων από τη Γ.Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου προς τους Προέδρους των δύο Σωμάτων της Βουλής και το Συμβούλιο Επικρατείας που αποφαινεται μέσα σε ορισμένη προθεσμία, περί του κανονιστικού ή ρυθμιστικού χαρακτήρα μιας πρότασης.

Με την ίδια εγκύκλιο ρυθμίζονται άλλες υποχρεώσεις της Κυβέρνησης, σε σχέση με τη συστηματική παρακολούθηση των ευρωπαϊκών υποθέσεων από τη Βουλή, όπως π.χ. η παρουσία υπουργών στις συνεδριάσεις της Ε.Ε.Υ., η αποστολή των ημερησίων διατάξεων των Συμβουλίων Υπουργών της Ε.Ε., η αποστολή ενημερωτικών σημειωμάτων από τα υπουργεία κ.ο.κ.

Οι προτάσεις που κρίνονται ήσσονος σημασίας εγγράφονται στην ημερήσια διάταξη της Ε.Ε.Υ., ως «σημεία Α» και γίνονται δεκτές χωρίς συζήτηση ενώ για αυτές που κρίνονται σημαντικότερες και εγγράφονται ως «σημεία Β», γίνονται αντικείμενο προφορικής εισήγησης από τον Πρόεδρο ή τον έναν εισηγητή που έχει ορισθεί για το σκοπό αυτό. Η Ε.Ε.Υ. μπορεί να καταλήξει σε συμπεράσματα ή να εγκρίνει πρόταση ψηφίσματος, όχι όμως ψήφισμα, καθώς δεν εξουσιοδοτείται να εκπροσωπεί την Ολομέλεια. Οι προτάσεις ψηφισμάτων της διαβιβάζονται στις αρμόδιες διαρκείς Επιτροπές οι οποίες θα πρέπει να αποφανθούν σχετικά εντός μηνός.

Η έκθεση της διαρκούς Επιτροπής μπορεί εν συνεχεία να συζητηθεί στην Ολομέλεια αν το ζητήσει ο Πρόεδρος μιας Κ.Ο., μιας Επιτροπής, της Ε.Ε.Υ. ή η Κυβέρνηση,

εντός ορισμένης προθεσμίας. Σε διαφορετική περίπτωση η έκθεση της Διαρκούς Επιτροπής θεωρείται οριστική και αποστέλλεται στην Κυβέρνηση.

ΒΕΛΓΙΟ (Βουλή των Αντιπροσώπων)

Η συνεργασία μεταξύ Ε.Ε.Υ. και Διαρκών Επιτροπών εξασφαλίζεται από την ύπαρξη ενός Βουλευτή συνδέσμου (europromoteur) ανάμεσα στην Ε.Ε.Υ. και κάθε μια εκ των Δ.Ε.

Ο Βουλευτής Σύνδεσμος φροντίζει ώστε τουλάχιστον μια φορά το μήνα να μπαίνουν στην ημερήσια διάταξη της Δ.Ε. θέματα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.

Ειδικότερα σε ότι αφορά την εξέταση των νομοθετικών προτάσεων, η Γραμματεία της Ε.Ε.Υ. διαβιβάζει συστηματικά στους Βουλευτές-Συνδέσμους τις προτάσεις και τα έγγραφα της Ευρ.Επιτροπής και αυτοί με τη σειρά τους επιλέγουν τα σημαντικότερα και τα θέτουν υπ' όψιν των διαρκών Επιτροπών στις οποίες μετέχουν.

Η Διαρκής επιτροπή μπορεί είτε να μην λάβει θέση, ή να υιοθετήσει μια εισήγηση προς την κυβέρνηση, η οποία μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης στην Ολομέλεια εφ' όσον το αποφασίσει η Διάσκεψη Προέδρων, ή να σταλεί στον Πρωθυπουργό και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή απ' ευθείας στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό, στον Υπουργό αρμόδιο για την ενσωμάτωση του κοινοτικού δικαίου και στην Ε.Ε.Υ.

Η Διαρκής Επιτροπή δύναται να ρωτά τον αρμόδιο Υπουργό για τη συνέχεια που δόθηκε στην εισήγηση που του απηύθυνε.

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Το αρμόδιο όργανο για την εξέταση των ευρωπαϊκών νομοθετικών προτάσεων στη Φινλανδική Βουλή είναι η **Grand Committee** (αποκαλούμενη εφεξής Ε.Ε.Υ.), εκτός από θέματα που αφορούν την ΚΕΠΠΑ για τα οποία την κύρια αρμοδιότητα έχει η Διαρκής Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων.

Τα κείμενα αποστέλλονται στην Ε.Ε.Υ. από την Κυβέρνηση συνοδευόμενα από επεξηγηματικά σημειώματα, μέσω του Προέδρου της Βουλής, ο οποίος παράλληλα τα διαβιβάζει και στην αρμόδια Δ.Ε. Ο ρόλος των Δ.Ε. έγκειται στην παροχή γνωμοδότησης προς την Ε.Ε.Υ.

Αφού η Ε.Ε.Υ. εξετάσει την πρόταση μαζί με τα σχετικά συνοδευτικά σημειώματα της Κυβέρνησης και τη γνωμοδότηση της Διαρκούς Επιτροπής (ενίοτε και σε συνδυασμό με ακρόαση υπουργού ή εμπειρογνομόνων), εκφέρει την άποψη του Κοινοβουλίου που μπορεί να είναι είτε προφορική είτε υπό τη μορφή έκθεσης, αλλά σε κάθε περίπτωση είναι πολιτικά δεσμευτική.

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ (Βουλή των Κοινοτήτων)

Και εδώ ισχύει η επιφύλαξη του Κοινοβουλευτικού ελέγχου, που σημαίνει ότι ο υπουργός που συμμετέχει στο Συμβούλιο δεν μπορεί να λάβει θέση επί νομοθετικής πρότασης αν αυτή δεν έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχός της από τη Βουλή.

Ο κοινοβουλευτικός έλεγχος βασίζεται κυρίως σε έγγραφα. (document based system), ενώ ασκείται και στα 1.000 κατά μέσο όρο έγγραφα της Κομισιόν που προωθούνται στη Βουλή των Κοινοτήτων από το Υπουργείο Εξωτερικών.

Όλα αυτά τα έγγραφα (σχέδια οδηγιών, κανονισμών, αποφάσεων, πράσινες Βίβλοι Λευκές Βίβλοι, έγγραφα εργασίας, ανακοινώσεις, κ.ο.κ.) τα εξετάζει η **Επιτροπή Ελέγχου Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας** (European Scrutiny Committee), ενώ τα αρμόδια υπουργεία υποχρεούνται εντός δέκα ημερών (από την ημέρα που η Βουλή παραλαμβάνει ένα έγγραφο) να αποστείλουν ενημερωτικά σημειώματα που φέρουν την υπογραφή του Υπουργού και αποτελούν τη γραπτή του κατάθεση ενώπιον της Επιτροπής. Τα σημειώματα αυτά καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα ανάλυσης : περιέχουν περιγραφή της πρότασης, το ιστορικό, τη νομική βάση, τη διαδικασία έγκρισης και την απαιτούμενη πλειοψηφία, τις επιπτώσεις στην εσωτερική νομοθεσία, κρίσεις επί της συμβατότητας με την αρχή της επικουρικότητας, οικονομικές επιπτώσεις κ.ο.κ. . Η Επιτροπή Ελέγχου Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας εξετάζει 1.000 έγγραφα το χρόνο κατά μέσο όρο. Για όσα κρίνει ότι έχουν πολιτική ή νομική σημασία (περίπου τα μισά) τα εξετάζει πιο διεξοδικά και εκδίδει σχετικές εκθέσεις, ή τα παραπέμπει σε μια από τις τρεις **Ευρωπαϊκές Διαρκείς Επιτροπές** (κατά μέσο όρο 40 ετησίως) ή αν τα κρίνει ιδιαίτερος σημαντικά τα παραπέμπει στην Ολομέλεια (περίπου τρία ετησίως). Για τη συζήτηση αυτών στην Ολομέλεια χρειάζεται και η έγκριση της κυβέρνησης.

Οι τομείς αρμοδιότητας των τριών Ευρωπαϊκών Διαρκών Επιτροπών κατανέμονται ως εξής:

Α. Επιτροπή: Περιβάλλον, Τρόφιμα και Γεωργία, Μεταφορές, και το Χαρτοφυλάκιο του Αναπληρωτή Πρωθυπουργού, θέματα Υπουργείων Σκωτίας, Ουαλίας, Βορείου Ιρλανδίας,

Β. Επιτροπή: Θέματα Υπουργείου Οικονομίας, Απασχόληση και Ασφαλιστικά Θέματα, Υπουργείο Εξωτερικών, Διεθνής Αναπτυξιακή Συνεργασία, Υπουργείο Εσωτερικών, Συνταγματικές Υποθέσεις,

Γ. Επιτροπή: Εμπόριο και Βιομηχανία, Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός και ΜΜΕ, Υγεία.

Στις συνεδριάσεις των παραπάνω Επιτροπών, οι οποίες αποτελούνται από 13 μόνιμα μέλη μπορεί να μετέχει οποιοσδήποτε άλλος Βουλευτής το επιθυμεί, με δικαίωμα λόγου.

Ο τρόπος λειτουργίας των Επιτροπών αυτών τους προσδίδει ένα χαρακτήρα μικρής ολομέλειας, ενώ ενίοτε εμπλέκονται στην ελεγκτική διαδικασία και οι **Ειδικές Επιτροπές** (που έχουν ένα πιο στενό φάσμα αρμοδιοτήτων και επομένως μπορούν να διεξάγουν πιο διεξοδικές έρευνες), υπό την έννοια ότι παρέχουν γνωμοδοτήσεις αν τους ζητηθεί από την Διαρκή Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΙΤΑΛΙΑ (Βουλή Αντιπροσώπων)

Με βάση τις τελευταίες τροποποιήσεις του Κανονισμού της Βουλής η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων εξελίχθηκε σε Διαρκή Επιτροπή, με αποτέλεσμα να έχει πλήρεις νομοθετικές αρμοδιότητες.

Η διαδικασία ελέγχου των ευρωπαϊκών νομοθετικών προτάσεων γίνεται ως εξής:

Όλες οι Δ.Ε. εξετάζουν το ετήσιο νομοθετικό πρόγραμμα της Κομισιόν και το πρόγραμμα εργασιών του Συμβουλίου, η κάθε μία από τη σκοπιά των θεμάτων

αρμοδιότητάς της και ύστερα ορίζουν από τα μέλη τους εισηγητές, οι οποίοι αναλαμβάνουν την παρουσίαση των επιμέρους θεμάτων στην Ε.Ε.Υ.. Εν συνέχεια η Ε.Ε.Υ. υιοθετεί εκθέσεις οι οποίες υποβάλλονται στην Ολομέλεια. Με βάση αυτές η ολομέλεια υιοθετεί ψηφίσματα που διαβιβάζει στην Κυβέρνηση.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Στην Ολλανδία συγκροτήθηκε ειδική μικτή επιτροπή Επικουρικότητας (μετέχουν μέλη και των δύο Σωμάτων). Η διαδικασία που έχει προβλεφθεί για την εξέταση των νομοθετικών προτάσεων της Κομισιόν είναι η ακόλουθη:

Η γραμματεία της Επιτροπής παραλαμβάνει τη νομοθετική πρόταση και το αναφέρει στην Επιτροπή, ώστε να συγκληθεί συνεδρίαση. Η γραμματεία κάνει έναν προκαταρκτικό έλεγχο, σχετικά με τη νομική βάση και συντάσσει σχέδιο γνώμης.

Η Επιτροπή Επικουρικότητας υιοθετεί ή τροποποιεί το αρχικό σχέδιο γνώμης και αποφασίζει σε ποια Διαρκή Επιτροπή θα παραπέμψει την πρόταση, προκειμένου να λάβει οριστική θετική ή αρνητική απόφαση, ή να παραπέμψει και πάλι την πρόταση στην Ε.Επικουρικότητας, για περαιτέρω έρευνα. Η οριστική γνώμη παραπέμπεται για ψηφοφορία στην Ολομέλεια και το αποτέλεσμα αποστέλλεται στην Κομισιόν.

ΔΑΝΙΑ

Αρμόδιο όργανο για την διερεύνηση του σεβασμού της αρχής της Επικουρικότητας στη Δανική Βουλή είναι η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, της οποίας η γνώμη εκφράζει στην προκειμένη περίπτωση την Ολομέλεια.

Προτού συντάξει τη γνώμη της για μια νομοθετική πρόταση που υποβάλλει η Κομισιόν η Ε.Ε.Υ. του Δανικού Κοινοβουλίου λαμβάνει υπ'όψιν της αφ'ενός το επεξηγηματικό σημείωμα του αρμοδίου Υπουργείου (που θα πρέπει να λαμβάνει εντός δύο εβδομάδων) και τη γνωμοδότηση της αρμόδιας Διαρκούς Επιτροπής. Κοινές συνεδριάσεις γίνονται μόνο όταν υπάρχει διάσταση απόψεων μεταξύ Δ.Ε. και Ε.Ε.Υ.

Η τελική εισήγηση της Ε.Ε.Υ. υπογράφεται από τον Πρόεδρό της και τον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου και αποστέλλεται στην Κυβέρνηση και στα Ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα καθώς και στα άλλα εθνικά Κοινοβούλια.